

Пісні

Суспільно-побутові пісні

Шуміла ліщина, шумів тихий гай

Шуміла ліщина, шумів тихий гай.
Молоду дівчину козак покохав.

Він клявся, божився, що любить її,
Він клявся, божився, що візьме її.

Козаче, козаче ти матір убий,
А мамине серце мені ти віддай.

Два дні і дві ночі козак сумував,
А в третюю – мамине серце дістав.

Прийшов до дівчини, на порозі став,
І мамине серце дівчині віддав.

Іди ти козаче за темні ліси,
Шукай собі пару своєї краси.

Ти матір убив вона рідна твоя,
Мене ти уб'єш, бо я зовсім чужа.

Шуміла ліщина, шумів тихий гай.
Зрадливу дівчину козак покохав.

Мала мати сина

Мала мати сина рано оженила,
Молоду невістку зразу незлюбила.

Посилала мати сина у солдати,
Молоду невістку в поле льон жати.

Іди, доню, в поле льону брати,
А як не вибереш, то не йди до хати.

Вона брала, брала, всього не вибрала,
Як ішла додому, тополею стала.

Прийшов син до хати:

- Здрастуй, рідна мати,
Що то за тополя стоїть серед поля.

- Не питай, ти сину, про тую причину,
Бери топір в руки зрубай тополину.

Як ударив перше – вона похилилась,
Як ударив вдруге – вона попросилась.

- Не рубай, коханий, я твоя дружина,
А вверху, на листі, спить твоя дитина.

- Мати ж моя, мати, що ти наробила.
Ти ж мене з сім'єю навік розлучила.

А я в карточки не граю

А я в карточки не граю,
А я водочки не п'ю
Записали у солдати
В двадцять першому году.

Записали у солдати,
Посадили за столом,
Стрижуть мої руси коси,
Ще й сміються надо мной .

Не стрижіте, обождіте,
Нехай матьонка прийде,
Вона мої руси коси
На споминок забере.

Не стрижіте, обождіте,
Нехай милая прийде,
Вона мої руси коси
Сльозоньками обіллє.

Гиля, гиля сірі гуси

Гиля, гиля, сірі гуси
Не колотіть води,
Посватали дівчиноньку -
Плаче козак молодий.

Не плач, не плач козаченьку,
Не плач, серце, не журись,
Як я сяду на посаду,
Прийди серце подивися.

Ой не хочу, ой не хочу
На твій посад дивитись,
Краще піду в синє море,
В бистру річку топитись.

Не топися, козаченьку,
Не топися, молодий,
Кажуть люди, сама знаю,
Що ти мене не любив.

Гиля, гиля, сірі гуси
Не колотіть ви води,
Посватали дівчиноньку -
Плаче козак молодий.

Зашуміла ліщинонька

Зашуміла ліщинонька,
Заплакала дівчинонька,
Заплакала, затужила,
Нема того, що любила.
Нема його і не буде,
Розкраяли злії люди,
Розкраяли, розсудили,
Щоб ми в парі не ходили.
А ми в парі ходять будем,
Одне другого любий будем.
Крикнув старший на малого:
- Сідлай коня вороного,
Та й поїдем в чисте поле,
Там дівчина просо поле.
Просо поле, гречку в'яже,
Козакові правду скаже.

- Скажи, скажи, дівча, правду,
Як не скажеш - другу знайду.
Як не знайду я другої,
Піду в море утоплюся,
Або в камінь розоб'юся.

- Скажу, скажу щирю правду,
Вірно люблю, ще й кохаю,
Як не бачу, то вмираю.

Калина

На калині мене мати колихала,
Щастя й долю в чистім полі виглядала.
Ой калинонько червона, не хилися,
Від землі ти сили й соку наберися.

- Виростає же, мій синочку, мій соколе,
Нехай щастям колоситься рідне поле.
Пролягла тобі на щастя путь орлина,
І в дорогу провважає мати сина.

Вже літа давно минули, одгули,
Як високі віти тебе колихали.
Ой калинонько червона, не хилися,
Від землі ти сили й соку наберися.

Ой під мостом, мостом

Ой під мостом, мостом, гей,
Росте травка ростом,
Люблю я, люблю того козаченька,
Що високий ростом.
    Не я його люблю, гей,
    Любить моя мати.
    З ним стояла, в саду розмовляла,
    Підківочку знати.
Ой коли б же мені, гей,
Ранше неньки встати,
Вирвати, вирвати в саду василечки,
Слід позамітати.

Ой там у лісі, під дубиною

Ой там у лісі, під дубиною,
Там сидів голуб з голубиною.
Ой скуль узявся стрілець з-за дуба,
Забив, розлучив з пари голуба.
Голуба забив, голубку забрав,
Приніс додому, гірко заплакав.
Дає їй їсти, дає їй пити,
Не хоче їсти, не хоче пити,
Такий світ гарний, нема з ким жити.
Ой скуль взялося голубів стадо:
- Іди вибирай, голубко, пару.
- А я літала, та й вибирала,
Нема такого, як я кохала.
А мій миленький, голуб сивенький,
Рябії крильця, сам чубатенький.

Вже місяць світить, буйний вітер віє

Вже місяць світить, буйний вітер віє.
Ніхто не знає, як серденько мліє.
Дівчина люба мені принаду дала,
Серце і душу та й очарувала.

Вийди, дівчино, я тебе благаю
Під ту калину з зеленого гаю,
Під ту калину сядем на розмову
Бог зна, Бог знає чи зійдемось знову.

Ой Боже, Боже, кажеш любитися,
Чого ж не судиш, щоби злучитися.
А як і судиш, то чого ж не злучиш?
Нащо ж ти, Боже, два серденька мучиш ?

Історичні пісні

Їхав козак на війноньку

Їхав козак на війноньку,
Прощав свою дівчиноньку.
- Прощай, милая, чорнобривая,
Бо вже я іду на війноньку.
Дай мні, дівчино, хустину,
Може я в бою загину.
Темної ночі накриють очі,
Легше в могилі спочину.
Дала дівчина хустину,
Козак у бою загинув,
Темної ночі накрили очі
Та й опустили в могилу.
А злії люди насилу
Взяли нещасну дівчину.
Там, серед поля, гнеться тополя,
Вітер по ній повіває
А в тій могилі син України,
Лежить він тихо спочиває.

Січові стрільці

Січові стрільці, за свій край борці,
За свою рідну Україну
Боролись вони в тяжкій боротьбі,
Аж до самого загину.

А хто там іде, всіх вперед веде?
Диво, це ж наші дівчата!
Личко, як мак, а кругом козак,
Душа стрілецька завзята.

Не цілуйте їх, на душі це гріх,
Краще вберіть їх квітами,
Слава тим дочкам й щирим козакам,
Що були січовими стрільцями.

Відлітали журавлі

Відлітали журавлі від хати,
Глянула услід старенька мати:
- Ой журавлики, чи з вас хто знає,
Де мій син єдиний спочиває?

Бо у світ широкий ви літали,
Де колись бої важкі лунали.
Ой журавлики, мені скажіте,
Де ще гинуть материні діти?

Журавлі летіли на чужину –
Глянула услід сумна дівчина:
- Ой журавлики, ви срібнокрилі,
В яким краю спочиває милий?

Бо я знаю, що ви скрізь бували,
Де йшли війни, де колись вбивали.
Ой журавлики, ви понесіте
Милому любов мою і квіти.

Колискові пісні

Через гори, через гай,
Ходить уночі бабай,
Заглядає в кожну хату,
Чи заснули вже малята.

Сірий котик вже злякався,
За колисочку сховався.
А бабай усе ж питає:
- Чом дитя не засинає?

Якщо скоро не засне,
То зі мною в ліс піде.
Буде спати на липочці,
А не в теплій колисочці.

Ходить сон коло вікон,
А дрімота коло плота.
Та й питає сон дрімоту:
- Де ми будем ночувати?

- Де хатинка білесенька,
Де дитинка малесенька,
Там ми будем ночувати,
Дитиночку колихати.

Люлі, люлі, люлі,
Усім діткам дулі,
А Ганнусі калачі,
Щоб спала вдень і вночі

Котику біленький,
Котику сіренький,
Коте волохатий,
Не ходи по хаті.
Не буди дитяти,
Дитя буде спати,
Котик колихати.

-- -----
Ой люлі, ой люлі ,
Налетіли гулі.
Сіли на воротях
В червоних чоботях.
Сіли та й раденькі,
Що спить мій маленький.
Що спить і не чує,
Де гуля ночує.

Ходить котик по горі,
Носить сон у рукаві.
Усім дітям продає,
А Ганнусі так дає.

Колядки

По всьому світу

По всьому світу стала новина:
Діва Марія сина родила.
Сіном притрусила, в ясла положила
Господнього сина.

Діва Марія Бога просила:
- В що ж бо я Сина свого сповила?
Ти, небесний царю, пришли свої дари
Цьому Володарю!

Зійшли янголи з неба до землі,
Принесли дари Діві Марії:
Три свічі воскові,
Ще й ризи шовкові
Ісусові Христові.

Марія, Марія, Марія

Марія, Марія, Марія
В Віфлеємі породила
Панна Марія
    Марія, Марія, Марія
    Та й на снінці положила
    Панна Марія
Марія, Марія, Марія
Та й не мала пеленочок
Панна Марія
    Марія, Марія, Марія
    Ой у церкві фіраночки, будуть
    Христу пеленочки Панна Марія
Марія, Марія, Марія
Тай не мала колісоньки
Панна Марія
    Марія, Марія, Марія
    Ой у церкві є лавонька, буде
    Христу колісонька Панна Марія
Марія, Марія, Марія

Тай не мала, де скупати
Панна Марія
    Марія, Марія, Марія
    Ой у лісі криниченька у ній
    чиста водиченька Панна Марія
Марія, Марія, Марія
В Віфлеємі породила
Панна Марія.

Ой, у полі, в полі

Ой, у полі, в полі
Затишна хатина,
Де родився сам Ісус
Маленька дитина.

Пастушки на полі
Овечки стерегли,
Та й почули про Ісуса,
Скоренько прибігли.

Прибігли, прибігли,
Та й стали питати,
Чи дозволить Божа Мати
Ісуса спитати.

Ісусе маленький
Чому ти бідненький?
Чом не маєш пеленочок
На ніжки маленькі?

Ісусе, Ісусе,
Що ж так тебе гріє,
Що на вітрі, на морозі,
Твоє личко рум'яніє?

Гріє та надія,
Що у моїй власті,
За людей життя віддам я,
Щоб народи спасти.

Веснянки

Ой весна, весна, днем красна

Ой, весна, весна, днем красна
Що ж ти нам, весно, принесла?
Принесла я вам літечко,
Ще й рожевую квіточку,
Хай вродиться житечко,
Ще й озимая пшениця,
І усякая пашниця.

Весна, красна,
Що ж ти, весна, принесла?
Принесла я літечко,
Коробочку з веретенцями,
А скрипочку з червінцями,
Старим дідам по кийочку,
Старим бабам по серпочку,
Малим дітям по яблучку,
А хлопчатам по батіжку.

Ой, весна, весна, днем красна,
Що ж ти нам весна принесла?
Принесла я вам літечко,
Ще й запашненьке зіллячко,
А вам, дівчата, по віночку
З хрещатого барвіночку,
А вам, хлопці, по кийку –
Щебетала пташечка під віконечком,
Сподівалась пташечка весни з сонечко.
Прилинь, прилинь парочко, весна-красна
Як легенька хмарочка в небі ясному.
Окропи луги росами-росами.
Потоки куполами дзвінкоголосими.

Весна-красна,
Ткала баба на печі кросна.
Не на печі, а на комині,
Щоб усі дівки повиходили.

Травонько, травонько, зеленись,
Золотому сонечку поклонись,
Щоб світило весело угорі,

Щоб гулялось весело надворі.

Ой, весна, весна, ти красна,
Що ж ти, весно, красна,
Нам принесла?
Принесла я вам літечко,
Ще й запашненьке зіллячко,
Ще й зеленую травицю
І холодную водицю.
Принесла я вам ягнятко,
Ще й маленькеє телятко

Обрядові пісні *(весілля в Сваринях)*

Коли замішують коровай

В саду гілля вісить
Сам Бог коровай місить,
Анголи водуносять,
Нас на коровай просять.

Коровайнічки-душки,
Стеліте подушки.
Під припічком лягти,
Короваю стерегти.

Вбирання короваю

Ой чия то матуся по сусідочках ходить.
Ходить сусідочок просить:
- Сусідочки ви мої, ході те ко мні,
Моєму дитяті коровай вбирати.

На селі купці стоять,
Хороші квіти держать.
Ходім купувати,
Короваю вбирати.

Коли везуть молоду до вінчання

- Де ти, донечко, ходила?
Чим ти свою головоньку уквітила?
- Ходила, матінко, у вишневий сад,
Там на мою головоньку цвіт упав,
Та на моїй головоньці розцвітав.

Коли їдуть по молоду

Не куй, зозулько, в чистім полі,
Ще накуєшся в зеленій діброві.
Зелена діброва розвивається,
Зять до тещоньки збирається.

Ми до вас не їхали, а пішки йшли.
Молодого в мішку несли.
Ноги теліпалися,
З нас люди сміялися.

Коли привезуть молоду

- Чи рад ти мені, мій батеньку,
Моєму приїздочку?
- Рад я був, синочку, як ти уродився,
А тепер ще радіший, що ти вже женися.

Коли у молодої дають мед

Чом до нас не виходите,
Десь ви хліба не маєте?
Ідіть до сусіда та позичте бухон хліба
Житнього, гречаного для зятя коханого.

Пісні свах

Ой візьму я жменю жару,
Та й посиплю по камінню
Хай люди дивуються,
Як свахи цілуються.

Ти свашечка вдома,
Я свашечка в дорозі.
Зійдемося, поцілуймося
На першому порозі.

Коли ділять коровай

Старший дружок коровай крає,
Та все собі дбає.
То в міх, то в кишеню –
Своїм дітям на вечерю.

Скривання молоді

Вибігла мурашечка
З темного куточка.
Винесла скриваннячко,
Вічне завиваннячко.

Догадайся дівонько,
Куди мати пішла?
Пішла в клетейку,
По тонку наметейку.
Накрить головоньку,
В чужую сторононьку.

Коли забирають молоду до свекрухи

Підлетів крук, у віконечко стук,
Ой дівонько, збирайся.
Підлетів другий – наробив туги,
З родочком розпрощайся.

Посію гречечку по точку,
Дякую тобі, сваточку, за дочку,
Дякую тобі, сваточку, за сюю,
Годуй тобі, Боже, другу.

Коніки жердю, жердю
Привезли на двір пердю,
Як стала пердіти -
Плакали всі діти.
Коніки тупу, тупу
Привезли на двір ступу.
Не ступу – колодіцу,
Не дівку - молодіцу.